

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 1 grudnia 2023 r.

Pozycja 322

POSTANOWIENIE z dnia 29 sierpnia 2023 r. Sygn. akt Ts 165/22

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Andrzej Zielonacki,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej R.P. o zbadanie zgodności:

art. 52 ust. 5 ustawy z dnia 9 października 2009 r. o dyscyplinie wojskowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1489) w zakresie, w jakim „na postanowienie organu odwoławczego zażalenie nie przysługuje”, z:

- 1) art. 24 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 2) art. 32 ust. 1 Konstytucji,
 - 3) art. 64 ust. 1-3 Konstytucji,
 - 4) art. 45 ust. 1 w związku z art. 78 Konstytucji
- w związku z art. 176 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej, wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 4 sierpnia 2022 r. (data nadania), R.P. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia w oparciu o następujący stan faktyczny:

Dowódca Jednostki Wojskowej orzeczeniem z 28 stycznia 2022 r. (sygn. akt [...]) ukarał skarżącego karą dyscyplinarną usunięcia z zawodowej służby wojskowej. W wyniku złożonego zażalenia Wojskowy Sąd Garnizonowy w S., postanowieniem z 18 marca 2022 r. (sygn. akt [...]), utrzymał w mocy powyższe orzeczenie. Zarządzeniem z 8 kwietnia 2022 r. (sygn. akt [...]) Prezes Wojskowego Sądu Garnizonowego w S. odmówił przyjęcia zażalenia jako niedopuszczalnego na mocy art. 52 ust. 5 ustawy z dnia 9 października 2009 r. o dyscyplinie wojskowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1489; dalej: u.d.w.).

2. Zdaniem skarżącego zakwestionowany przepis pozbawia go „prawa do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd oraz zamyka drogę sądową do dochodzenia naruszonych wolności oraz praw, poprzez rozpoznanie sprawy w postępowaniu sądowym w jednej instan-

cji” (k. 4v akt o sygn. Ts 165/22). Jego zdaniem „zastosowanie najsurowszej kary dyscyplinarnej w postaci usunięcia ze służby wymaga rozpoznania sprawy przez Sądy dwóch instancji (...), a nie zachodzą żadne szczególne okoliczności uzasadniające ograniczenie rozpoznania sprawy wyłącznie przez Sąd I instancji” (k. 2 i 2v akt o sygn. Ts 165/22). Skarżący podnosi, że wyrok wydawany w postępowaniu odwoławczym odpowiada uprawnieniu składającemu się na prawo do sądu, a wprowadzenie odpowiednio ukształtowanego systemu instancyjnego stanowi gwarancję realizacji prawa do sądu i jest czynnikiem umożliwiającym urzeczywistnienie tzw. sprawiedliwości proceduralnej. Brak takiej możliwości jest naruszeniem art. 176 ust. 1 oraz art. 78 Konstytucji (k. 5 akt o sygn. Ts 165/22). W opinii skarżącego art. 52 ust. 5 u.d.w. nie gwarantuje właściwej ochrony pracy, której obowiązek zapewnienia wywodzi z art. 24 Konstytucji (k. 8 akt o sygn. Ts 165/22). Skarżący wskazuje, że przepisy prawne regulujące proces odebrania prawa do wykonywania zawodów innych niż jego zapewniają konstytucyjny standard dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w czym upatruje naruszenia art. 32 ust. 1 Konstytucji (s. 8v akt o sygn. Ts 165/22). W związku zaś z utratą wynagrodzenia stawia zarzut niezgodności zaskarżonego przepisu z art. 64 ust. 1, 2 i 3 Konstytucji. Dodaje, że prawo do sądu pełni w postępowaniu dyscyplinarnym szczególną funkcję, a zaskarżony przepis, przewidując „niedozwoloną barierę” kontroli sądowej, stoi w niezgodzie z art. 45 ust. 1 Konstytucji (k. 10 akt o sygn. Ts 165/22).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymogom.

2. Przedmiotem zaskarżenia w niniejszej sprawie uczyniono art. 52 ust. 5 ustawy z 9 października 2009 r. o dyscyplinie wojskowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1489, dalej: u.d.w.) w zakresie, w jakim „na postanowienie organu odwoławczego zażalenie nie przysługuje”.

Zaskarżony przepis w brzmieniu: „Na postanowienie organu odwoławczego zażalenie nie przysługuje” obowiązywał od dnia wejścia w życie u.d.w. do 23 kwietnia 2022 r., czyli do dnia utraty mocy tego aktu prawnego na podstawie art. 823 pkt 14 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2022 r. poz. 2305).

Jako wzorce kontroli skarżący powołał:

- 1) art. 24 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 2) art. 32 ust. 1 Konstytucji,
 - 3) art. 64 ust. 1-3 Konstytucji,
 - 4) art. 45 ust. 1 w związku z art. 78 Konstytucji
- w związku z art. 176 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji.

3. Skarga konstytucyjna została sporządzona w imieniu skarżącego przez adwokata (art. 44 ust. 1 u.o.t.p.TK), zaś skarżący:

- dochował przewidzianego w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK trzymiesięcznego terminu wniesienia skargi, gdyż ostateczne rozstrzygnięcie, w rozumieniu art. 79 Konstytucji, zostało doręczone pełnomocnikowi skarżącego 20 czerwca 2022 r., a skarga konstytucyjna została wniesiona do Trybunału Konstytucyjnego 4 sierpnia 2022 r. (data nadania);
- określił przedmiot kontroli (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK);
- wskazał, które konstytucyjne prawa i wolności oraz w jaki sposób – jego zdaniem – zostały naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK);

– przedstawił uzasadnienie sformułowanych przez niego zarzutów (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK).

4. W ocenie Trybunału skarga konstytucyjna nie jest obarczona nieusuwalnymi brakami formalnymi, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK, a sformułowane w niej zarzuty nie są oczywiście bezzasadne w rozumieniu art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK.

Jak wskazano w punkcie 2 tej części niniejszego uzasadnienia, zaskarżony art. 52 ust. 5 utracił moc obowiązującą 23 kwietnia 2022 r.

Zgodnie z art. 59 ust. 1 pkt 4 u.o.t.p.TK Trybunał wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli akt normatywny utracił moc obowiązującą w zakwestionowanym zakresie. Artykuł 59 ust. 3 u.o.t.p.TK przewiduje natomiast wyjątek od powyższej zasady, wskazując, że Trybunał nie wydaje takiego postanowienia, jeśli wydanie orzeczenia w postępowaniu dotyczącym skargi konstytucyjnej jest konieczne dla ochrony konstytucyjnych praw i wolności. Skarżący – świadomy utraty mocy obowiązującej przez zaskarżoną normę – podniósł, że wydanie orzeczenia w jego sprawie jest konieczne dla ochrony jego wolności i praw (k. 4 akt o sygn. Ts 165/22).

W związku z powyższym – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK – należało postanowić jak w sentencji.